

Henkilöstön info

Talouden tasapainotus 2020-2022

15.11.2019

Kunnan väestö

Asukasluku muuttuu...?

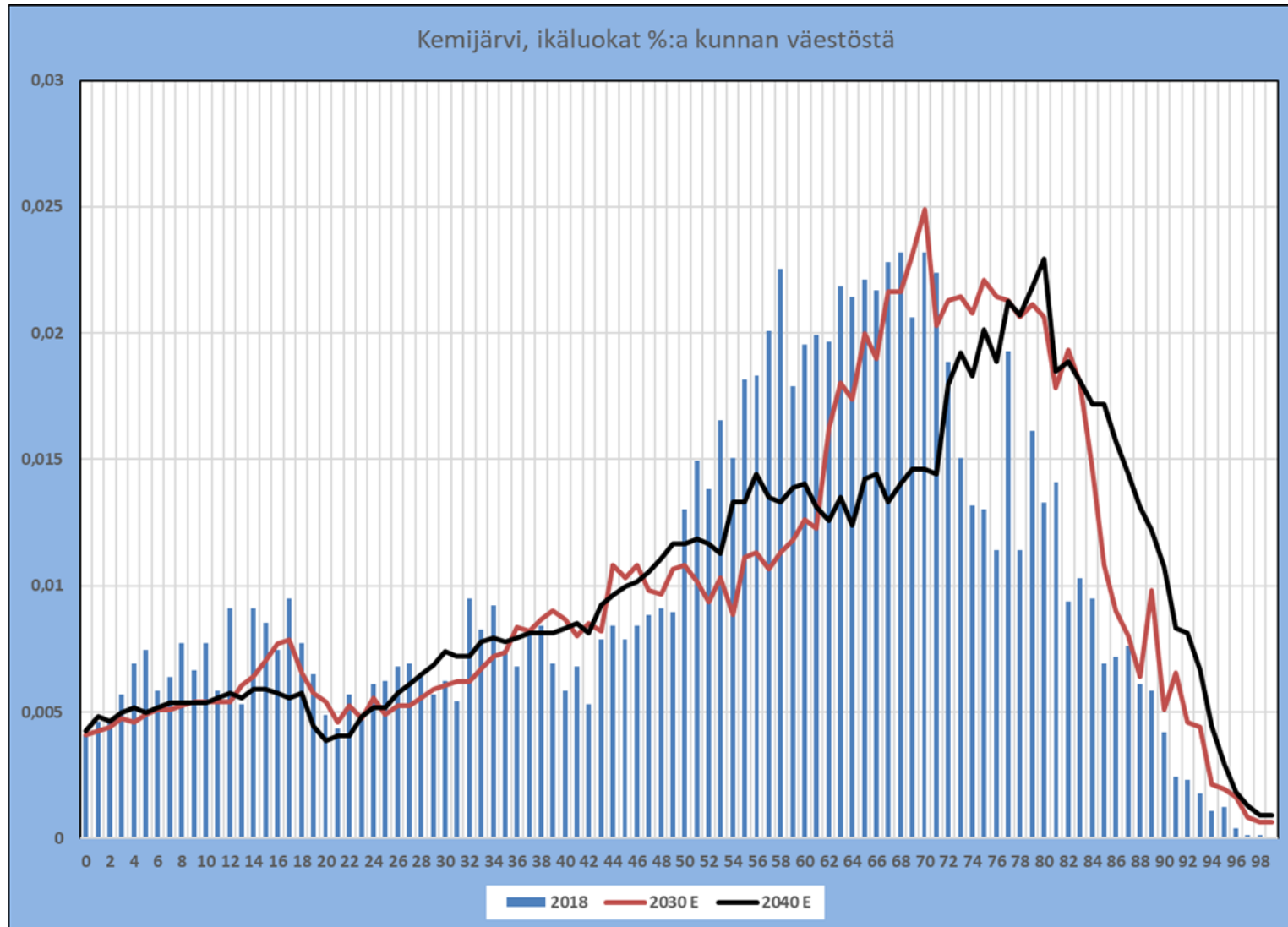
Kemijärvi	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Asukasluku	8 519	7 892	7 370	6 550	6 104	5 408	-1 149	-128	-13,5 %	-1,5 %	-820	-117	-11,1 %	-1,6 %
0-5 päivähoito	303	283	247	178	165	156	-56	-6	-18,5 %	-2,1 %	-69	-10	-27,9 %	-4,0 %
6 esiopetus	59	56	43	34	31	28	-16	-2	-27,1 %	-3,0 %	-9	-1	-20,9 %	-3,0 %
7-12 alakoulu	398	323	320	251	195	177	-78	-9	-19,6 %	-2,2 %	-69	-10	-21,6 %	-3,1 %
13-15 yläkoulu	264	204	169	148	119	94	-95	-11	-36,0 %	-4,0 %	-21	-3	-12,4 %	-1,8 %
16-18 lukio/toinen aste	313	212	182	138	135	92	-131	-15	-41,9 %	-4,7 %	-44	-6	-24,2 %	-3,5 %
19-23 nuoret työikäiset ja d	356	282	193	164	157	115	-163	-18	-45,8 %	-5,1 %	-29	-4	-15,0 %	-2,1 %
24-64 työssäkäyvät	4 472	3 915	3 426	2 694	2 345	2 186	-1 046	-116	-23,4 %	-2,6 %	-732	-105	-21,4 %	-3,1 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	1 285	1 348	1 497	1 444	1 307	839	212	24	16,5 %	1,8 %	-53	-8	-3,5 %	-0,5 %
75-84 eläkkeellä olevat	861	965	942	1 069	1 203	1 073	81	9	9,4 %	1,0 %	127	18	13,5 %	1,9 %
85... ikääntyneet	208	304	351	430	447	648	143	16	68,8 %	7,6 %	79	11	22,5 %	3,2 %
Huoltosuhte	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Kemijärvi	65,7	79,0	93,9	118,6	131,5	126,0	28	3	42,9 %	4,8 %	25	4	26,3 %	3,8 %
Verrokkit	54,4	62,0	67,4	72,0	74,4	78,0	13	1	23,9 %	2,7 %	5	1	6,8 %	1,0 %
Koko maa	63,3	72,4	80,3	90,7	95,9	99,1	17	2	26,8 %	3,0 %	10	1	13,0 %	1,9 %
Mediaani-ikä	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Kemijärvi	53,0	56,0	58,0	62,0	64,0	62,0	5	1	9,4 %	1,0 %	4	1	6,9 %	1,0 %
Verrokkit ka	41,6	42,8	43,8	45,9	47,3	49,3	2	0	5,3 %	0,6 %	2	0	4,8 %	0,7 %
Koko maa ka	45,7	47,5	49,2	51,7	53,0	54,3	3	0	7,6 %	0,8 %	3	0	5,1 %	0,7 %

Perlacon Oy 2019

Asl. 2019M08* 7 331

- Tilastokeskus arvioi asukasluvun laskun pysyvän tasaisena
- Työikäisten määrän ennakoitaan edelleen laskevan → negatiivinen vaikutus verotettavan tulon kehitykseen.
- Lasten määrän ennakoitaan vähenevän – syntyvien määrän vähentyminen lisääntyy
- Ikääntyminen näyttää jatkuvan.
- Huoltosuhte on suurempi, kuin verrokkikunnissa ja maassa keskimäärin. Huoltosuhteen ennustetaan tulevaisuudessa heikkenevän nopeasti.
- Mediaani-ikä on verrokkia ja koko maata korkeampi. Mediaani-ian ennustetaan nousevan koko ajan vuoteen 2040 asti.
- Ikääntyminen johtaa erityisesti verotettavan tulon alenemaan ja palvelutarpeen kasvuun.

Väestörakenteen muutos, suhteellinen osuus

- Kemijärven kunnan väestörakenteen ennustetaan muuttuvan iäkkäämmäksi vuoteen 2040 mennessä.
- Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä lähes kaksinkertaistuu, työikäisten määrä pysyttelee lähes samassa tasossa ja lasten määrä vähenee.
- Väestörakenteen muuttuminen tulee huomioida palvelurakenteen suunnittelussa ja muutoksen johtamisessa.

Kemijärven palvelutarve – ja -taso

- Palvelutarve muodostuu kunnan demografisten tekijöiden: kunnan asukkaiden ja asukkaiden ikärakenteen mukaan
 - Paljonko on lapsia, ikäihmisiä, työssäkäyviä, paljonko ikäryhmän koko on suhteessa koko asukasmäärään jne.
 - Palvelutarve muodostuu lakisääteisistä palveluista: esim. perusterveydenhuolto, perusopetus, varhaiskasvatus
 - Perustaso sidottu lakiin, asetuksiin, ohjeisiin ja suosituksiin
 - Lakisääteisen osan ylittävä osuus (palvelun laatu, ei-pakolliset tehtävät, elämänlaatupanostukset jne.)
- **Palvelutarve ei ole sama asia, kuin se, mitä kuntalaiset haluavat tai toivovat!**
 - Palvelun laatukysymykset, palvelun määräkysymykset, avustaminen jne.
- Palveluverkon tulisi muotoutua palvelutarpeen mukaan:
 - Esim. Kuinka paljon kouluja tai ikäihmisten palveluja tarvitaan tulevaisuudessa verrattuna nykyiseen, kun otetaan väestönkehitys huomioon?
 - Missä alueilla palveluja tarjotaan? Voiko palvelurakenne olla erilainen kunnan eri osissa?
 - Pitääkö erikoistua johonkin?

Toiminnallista mittausta

Nettomenon yksikköhinta

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Yleishallinto eur/asukas	273	309	313	287	138	179	131	-9 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	280	183	191	146	142	154	153	-8 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	331	161	173	134	119	132	140	-10 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	468 712	-1 179 268	-1 106 461	-1 185 344	-142 348	-351 482	70 726	-14 %
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Muut palvelut eur/asukas	303	269	308	326	317	455	403	5 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	356	354	337	384	414	418	428	3 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	355	352	343	405	411	440	445	4 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	420 632	657 225	278 460	615 054	721 470	-115 011	314 039	-4 %
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Yleishallinto ja muut palvelut eur/as	576	578	622	613	454	634	533	-1 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	636	537	527	530	556	572	581	-1 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	686	513	517	540	530	572	585	-2 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	889 344	-522 044	-828 001	-570 289	579 122	-466 493	384 765	-9 %
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Opetus ja kulttuuri eur/asukas	1 744	1 731	1 788	1 797	1 781	1 785	1 877	1 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 744	1 786	1 804	1 821	1 852	1 854	1 925	2 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 726	1 774	1 798	1 830	1 854	1 851	1 918	2 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-143 978	348 111	81 038	250 181	564 195	502 164	299 381	-51 %

Viiteryhmä: asl +/-20 %

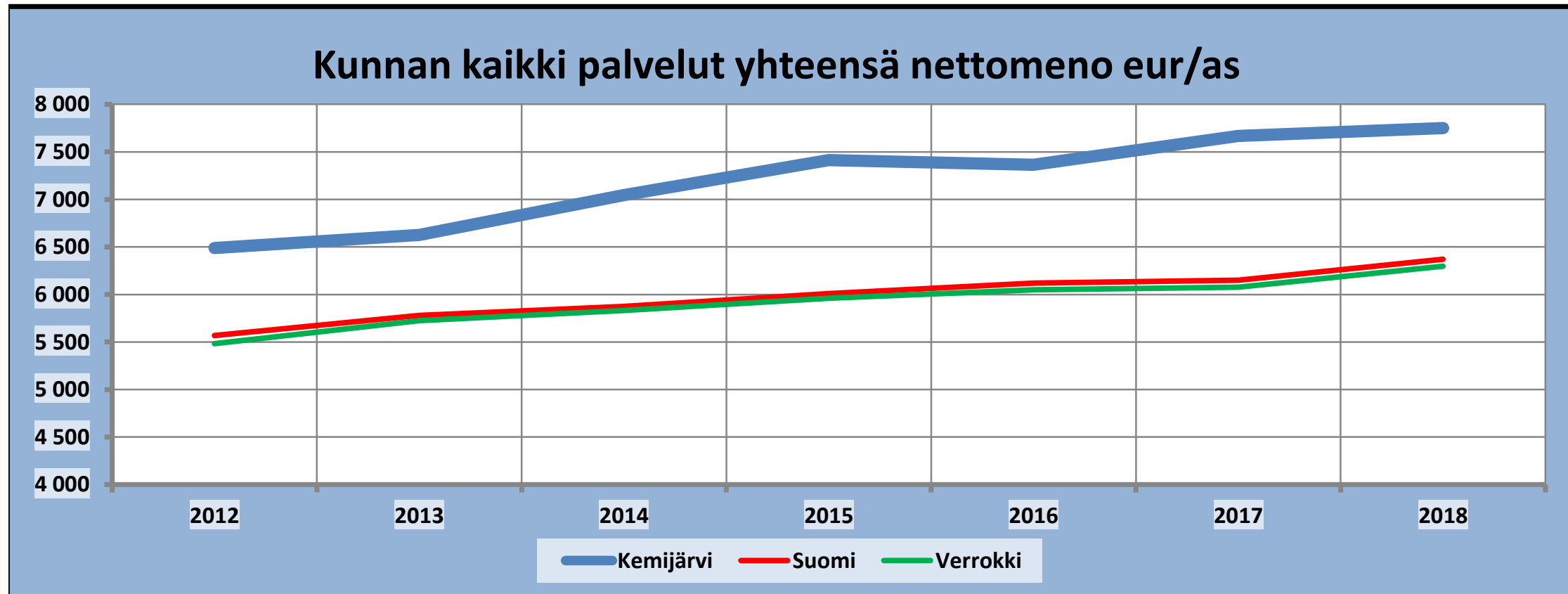
Nettomenon yksikköhinta

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Sosiaalitoimi €/as	1 722	1 756	1 916	2 243	2 292	2 386	2 540	8 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 290	1 412	1 468	1 559	1 602	1 619	1 702	5 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 248	1 394	1 444	1 519	1 549	1 594	1 674	6 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-3 838 023	-2 891 611	-3 724 607	-5 626 060	-5 693 771	-5 967 742	-6 377 121	11 %
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Terveystenhoito eur/asukas	2 447	2 561	2 721	2 760	2 836	2 864	2 800	2 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 881	2 045	2 075	2 099	2 111	2 105	2 163	3 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 855	2 078	2 118	2 111	2 141	2 107	2 183	3 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-4 789 360	-3 861 483	-4 758 552	-5 039 864	-5 330 038	-5 697 291	-4 546 987	-1 %
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Perusturva yhteensä eur/asukas	4 169	4 317	4 637	5 003	5 128	5 250	5 340	5 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	3 171	3 457	3 542	3 658	3 713	3 723	3 865	4 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	3 103	3 471	3 562	3 630	3 689	3 701	3 858	4 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-8 627 384	-6 753 094	-8 483 160	-10 665 924	-11 023 810	-11 665 033	-10 924 109	4 %

Viiteryhmä: asl +/-20 %

Nettomenon yksikköhinta

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Kaikki yhteensä eur/asukas	6 490	6 626	7 047	7 414	7 363	7 668	7 750	3 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	5 569	5 780	5 874	6 009	6 121	6 150	6 371	2 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	5 481	5 725	5 832	5 960	6 051	6 076	6 299	2 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-8 161 333	-7 193 021	-9 586 655	-11 291 926	-10 055 667	-11 997 762	-10 698 772	5 %

Tasapainotusprosessi

Ohjausryhmän tavoite ja työn aikataulu

Ohjausryhmän tärkein tavoite on saavuttaa käyttötalouden tasapaino ja turvata kunnan toimintakyky – ja itsenäisyys.

Ohjausryhmän tavoitteena on löytää pysyviä keinoja talouden tasapainottamiseksi viiden miljoonan euron arvosta. Keinoja etsitään kaikesta kaupungin toiminnasta.

Talouden tasapainottamiskaudeksi on sovittu toimintavuodet 2020-2022. Keinojen vaikuttavuus jatkuu näiden vuosien jälkeenkin.

Tavoitteena on, että valmis kokonaisuus tuodaan valtuustolle käsittelyyn vielä 2019 aikana.

Prosessi:

Talousanalyysi ja viranhaltijoiden haastattelut

Ohjausryhmän käsittely, jossa talouden tasapainottamisen keinoja valmistellaan yhdessä viranhaltijoiden kanssa. Ohjausryhmä päättää, mitä keinoja käytetään ja missä laajuudessa selvityksiä ja laskelmia laaditaan.

YT prosessi kulkee rinnalla

henkilöstön edustajilla mahdollisuus vaikuttaa kokonaisuuteen

Henkilöstön tiedotus, valtuuston iltakoulut, kuntalaisten infot

(miksi tasapainotusta tehdään, miten sitä tehdään: tavoite, aikataulu, prosessi)

Ohjausryhmän ehdotus talouden tasapainottamisen keinoista → tiedottaminen henkilöstön edustajille → kuntalaisten info-/kuulemistilaisuudet → kaupunginhallitus käsittelee kokonaisuutta ja tekee tarvittaessa muutoksia → kaupunginvaltuusto päättää.

Täytäntöönpano ja paketin seuranta

Valmisteilla olevat asiakokonaisuudet
talouden tasapainottamiseksi 2020-2022

Talouden tasapainottaminen

Keinot jakautuvat seuraavasti

- **Palvelurakenteen muutokset**
- **Toiminnan järjestäminen uudelleen**
 - yhtiöittäminen / ulkoistus
 - tehtävien jakaminen uudelleen organisaation sisällä
 - Palvelun ottaminen takaisin omaksi toiminnaksi
- **Toiminnan/palvelun lopettaminen, supistaminen, laadun laskeminen jne.**
- **Yleiset ja juustohöylät**

Talouden tasapainottaminen

- Sopeuttamisella pyritään pysyviin kustannusten alentamiseen – kokonaisuus ei sisällä yksittäisiä / kertaluonteisia eriä, kuten esimerkiksi omaisuuden myyntituottoja (sijoitukset tai kiinteistöt).
- On tärkeä huomata, että säästöt eivät toteudu ilman henkilöstövaikutusta. Toteutus lähtee toiminnoista, tehtävien järjestelystä ja työkaluista. Eurot seuraavat rakennemuutoksia.
- Henkilötyövuosisäästöihin pyritään pääsääntöisesti eläköitymistä hyödyntämällä ja määräaikaisten työsuhteiden määrää vähentämällä.

Mitä kokonaisuuksia käsitellään?

Miten turvataan terveet ja toimivat tilat?

VARHAISKASVATUS

- Miten lasten määrän vähentyminen vaikuttaa palveluverkkoon
- Valinnaisuuden lisääminen, vaihtoehtoisten toimintamallien etsiminen

PERUSOPETUS

- Kouluverkkoratkaisu ja sen aikataulusta sopiminen

SOTE-PALVELUT

- Laadukkaat perusterveydenhuollon palvelut – riittävällä tasolla
- Miten voidaan vaikuttaa erikoissairaanhoidon kustannuksiin
- Sosiaalipalvelujen järjestämisen haasteet

INVESTOINNIT

- Miten rakennetaan, missä järjestyksessä, missä laajuudessa
- Mitä ei voida toteuttaa

Mitä kokonaisuuksia käsitellään

TUKIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

- Taloushallinto, toimistopalvelut
- Puhtaus ja ruoka
- Kiinteistönhoito

VAPAAEHTOISTEN PALVELUJEN TASO

- Vapaa sivistystoimi
- APIP
- Liikuntapalvelut
- Kirjasto
- Työllisyydenhoito
- Elinvoimapanostukset
- Avustukset

HENKILÖSTÖN OHJEISTUS JA UUSIEN TOIMINTATAPOJEN LÖYTÄMINEN

- Koulutus, matkakustannukset, erilliskorvaukset, säästövapaat, kokouspalkkiot, työterveyshuolto jne.

MUITA:

- Käytöstä poistuvat kiinteistöt
- Hankinnat ja ostot
- Palvelutason tai laadun laskeminen

Tasapainottamisohjelman seuranta

- Kemijärven kaupunginvaltuusto päättää talouden tasapainottamisohjelman hyväksymisestä ja sen sisällyttämisestä talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosille.
- Tarkastuslautakunta vastaa valtuuston päätösten toteuttamisen seurannasta
- Keinot vastuutetaan ja johtoryhmä työskentelee pitkäjänteisesti tasapainottamiskeinojen täytäntöönpanemiseksi raportoiden hallitukselle ja valtuustolle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.
- Tasapainottamisohjelman laatinut ohjausryhmä voi tarvittaessa jatkaa työtään. Ohjausryhmä pitää huolta toimenpiteiden yksityiskohtien valmistelusta päättäen tarvittaessa (lisä)toimenpiteistä työn edetessä.

Palvelujen ja osaamisen kehä

Lisäpalveluja

Kehityspotentialin mittaaminen
Elinvoiman mittaaminen
Operatiivisen johtamisen tuki
Päätäjäkoulutukset
Kiinteistöverokartoitus
Palvelurakenteen auditointi ja uudistaminen
Investointi- ja kannattavuuslaskelmat

Talous- ja toiminta-analyysi

Perustyökalu, jota sovelletaan joustavasti eri tarpeisiin.

Strategiatyö

Tukea kuntalain mukaisen strategian tuottamiseen.

Sopeutustoimien tuki

Palvelupaketti sopeutuksen suunnitteluun ja läpivientiin.

Kuntajakoselvitys

Vapaaehtoiset ja erityiset kuntajakoselvitykset.